

EDITORIAL

Dili mabuntog ni Marcos ang rebolusyonaryong pagsukol sa katawhan

U pat ka tuig na ang pag-antus sa katawhang Pilipino ubos sa itoy, paantus ug pasistang rehimeng Marcos. Bisan unsaon pa ang paningkamot og paghulagway ni Ferdinand Marcos Jr nga "lambo na" ang Pilipinas, dili niya matago ang kamatuuran nga nagkagrabi ang kahimtang sa nasud ug sa katawhang Pilipino. Wala'y hunong ang mga deklarasyon sa mga upisyal ni Marcos nga nabuntog na ang rebolusyonaryong armadong pagsukol, apan wala'y pili gihapon ang mga operasyong militar sa tanang natarang gerilya sa tibuok nasud. Padayong gipadilaab ni Marcos ang kalayo sa gubat sa katawhan.

Nagkagrabe ang kahimtang sa mga mamumuo, mag-uuma, managat ug uban pang batakang hutong ug sektor nga naglangkob sa mayorya sa katawhan. Sa pikas bahin, ang pipila ka nagharing hutong, kakunsabo ang imperyalismong US, nagpabuhong sa bahanding giangkong gikan sa pagpangdaugdaug ug pagpahimulos sa masang anak sa buhat,

sa burukratikong korapsyon, pagpangawkaw sa natural nga bahandi, ug sa pagpangilog og yuta ug panginabuhian. Anaa sa ngilit ang kahilwasan sa tibuok nasud tungod sa pagtugot ni Marcos nga gamiton sa US

ang Pilipinas isip dakong base militar.

Nikunhod ang panginabuhian sa katawhan taliwala sa pagsaka sa presyo sa lana, pagkaon ug mga matag-adlaw nga panginahanglan. Wala'y kapuslanan ang paaron-ingnong mga tikang ni Marcos, sama sa mga pasundayag sa pagpang-apod-apod og bugas ug ayuda. Ang suholan sa mga mamumuo ug sweldo sa ordinaryong mga empleyado wala pa sa katunga sa gikinahanglang bali aron mabuhing disente ang pamilya nga adunay lima ka myembro. Samot pa nalubong sa utang ang mga mag-uuma taliwala sa nagkadakong gasto sa produksyon ug panginabuhian.

Grabe ang krisis sa kawalay trabaho. Minilyon ang walay panginabuhian, ilabina ang mga kabatan-onan. Liboang mamumuong Pilipino ang adlaw-adlaw nga nigawas sa nasud aron mangita og trabaho. Resulta kini sa paghagsa sa lokal nga produksyon, pareho sa manupaktura ug agrikultura, gumikan sa todo nga liberalisasyon sa pag-import ug pagbaha sa mga langyawng produkto. Walay programa aron itukod ang lokal nga nasudnong industriya para sa produksyon sa mga batakang panginahanglan sa nasud. Samot gilubong ni Marcos ang Pilipinas sa utang.

Samtang nagkalisod ang katawhan

han, wala'y hunong ang panagbangi sa magkaribal nga mga paksyon alang sa kurakot ug gahum. Layo pa ang eleksiyong 2028, apan nagsugod na ang maniobrahan ug dusoay. Aron babagan ang pagdagan ni Bise Presidente Sara Duterte, giduso sa kampong Marcos ang *impeachment*. Kini taliwala sa tinuod nga tinguha sa katawhan nga hustisya ug pagpanubag sa tanang nalambigit sa korapsyon ug pagpangawat sa pondo sa lungsod, ilabi na ang pinakataas nga upisyal ug utok sa burukrata-kapitalismo nga si Marcos.

Gilabwan ni Marcos ang tanang nangaging papet nga presidente sa pagpaka-itoy sa dikta ng imperyalismong US. Sa ekonomya, todo-hatag si Marcos og mga ganti ug pribilehiyo alang sa mga langyawng kapitalista. Sagunson ang pagpangilog og yuta alang sa mga plantasyon ug mga proyektong "renewable energy." Samtang wala'y yuta nga gigahin para sa mga mag-uuma, giabrihan ni Marcos ang 1,620 ka ektaryang kayutaan alang sa "economic security zone" alang sa mga korporasyong Amerikano, ubos sa gambalay sa Pax Silica. Sa natarang militar, wala'y kapareho ang pagdako sa pwersang militar sa US sa sulod ug kadagatan sa Pilipinas, ubos sa gambalay sa

pagpangandam sa imperyalistang gubat batok sa China. Buta nga gitugotan ni Marcos nga gamiton ang Pilipinas isip dakong base militar ug lunsaran sa gubat sa agresyon ug pagpanghilabot sa US. Wala'y pakialam si Marcos kung maguyod ug mag-antus ang mga Pilipino sa gubat nga ginapasiugda sa US.

Gisulsolan ug gidauban sa US ang pasistang panumpo sa Pilipinas aron sumpoon ang nagkadaiyang porma sa anti-imperyalistang pagsukol sa katawhang Pilipino—armado ug dili. Kapin sa usa ka bilyong dollar ang gigahin sa US alang sa Armed Forces of the Philippines (AFP) sa sunod nga lima ka tuig. Todo-laraga ang pagpanghilabot ug pagpanghulhog sa militar sa US sa gubat kontra-gerilya ug kampanyang pagpanumpo ug pagpahamtang sa balod militar sa kabanikanhan, sa takuban sa Salaknib ug uban pang "military exercise." Gisuplayan sa US ang mga yunit ng AFP og mga hinagiban ug uban pang kahimanan sa gagmayng mga operasyon sa desperasyon nga bungkagon ang padayong pagpalapad ug pagkaylap sa BHB.

Sa mata sa katawhan, ang rehimeng Marcos managsama sa wala'y kaparis nga korapsyon, kalisod ug kagutom sa masa, pagpaitoy-itoy sa

mga langyaw, ug pasistang pagpanumpo. Sa lapad nga katawhan, tinaw nga si Marcos ang nagrepresenta sa dunot ug karaan nang sistema nga gihari-harian sa imperyalistang US ug kakunsabong pipila ka nagharang hut-ong. Si Marcos karon ang numero unong nagtulod sa katawhang Pilipino nga mobarug ug sagubangon ang lisod nga dalan sa pagsukol.

Sa nagkadaiyang dapit sa nasud, nitungha ang mga pakigbisog sa masa aron panalipdan ang ilang yuta ug puy-anan, makabuhing suholan, sawayon ang korapsyon, patubagon ang mga nangawkaw, panalipdan ang ilang katungod, batukan ang pagguba sa kinaiyahan, iprotesta ang presensya sa mga langyaw nga tropa ug panalipdan ang kahilwasan sa nasud. Gitukod nila ang ilang mga organisasyon ug kolektibo silang milihok aron ipakigbisog ang ilang kaayohan ug ang interes sa tibuok katawhan.

Sa kabanikanhan, lig-on nga miuswag ug milapad ang armadong pakigbisog, sa paglapad sa mga sona ug natarang gerilya. Bisan asang lugar, mainitong gisugat sa masa ang mga Pulang manggugubat sa Bagong Hukbong Bayan, ug hugot nga gigakos isip matuod nilang Hukbo. Pinaagi sa BHB, milig-on ang kaisog sa lapad nga masang mag-uuma nga mobarog ug batokan ang pagpangabusos kanila sa mga nangilog og yuta kauban ang ilang mga binayarang pasista.

Taliwala sa nasinati nga pagpanumpo ug pagpangdaugdaug sa katawhang Pilipino, determinado ang Partido nga magsilbing pwersa nga anaa sa kinauyokan ug nagapanguna sa ilang pakigbisog aron tapuson ang pagpangdaugdaug, usbon ang ilang kapalaran ug itukod ang bag-ong nasud nga gawasnon ug demokratico. Sa diwa sa kalihukang pagtul-id, ginahalad sa mga kadre ug myembro sa Partido ang ilang kaalam ug tibuok kusog alang sa tinguha sa katawhan. Bisan asa ang masa, lalom ug lapad nga migamot ang Partido aron giyahan sila sa pagbagtas sa dalan sa pagsukol.

 <p>Bolyum LVII Ihap 13 Hulyo 7, 2026</p> <hr/> <p>Ang Ang Bayan ginapagawas sa pinulongang Pilipino, Bisaya, Iloco, Hiligaynon, Waray ug Ingles.</p> <p>Nagadawat ang Ang Bayan og mga kontribusyon sa porma sa mga artikulo ug balita. Ginaawhag usab ang mga tigbasa nga magpadangat og mga puna ug rekomendasyon sa pagpalambo sa atong mantalaan.</p>	<h2>Unod</h2> <p>Editorial: Dili mabuntog ni Marcos ang rebolusyonaryong pagsukol sa katawhan 1</p> <p>Kawalay pulos sa rehimen sa pag-atubang sa linog 3</p> <p>Kapintas sa eskwelahan sa Tacloban City 4</p> <p>Ika-10 kongreso sa CNL, gipahigayon 4</p> <p>Tsapter sa Armas sa ST, nag-asembilya 4</p> <p>Usa ka tuig sa kontra-korapsyong binutbot ni Marcos 5</p> <p>Ang kahaw-ang sa "kauswagan" sa rehimeng Marcos 6</p> <p>Imperyalistang US, dili higala sa mga Pilipino 7</p> <p>Magun-ubon nga mga solar farm, ginasuklan 7</p> <p>2026 SIPP ni Marcos: Pabor sa mga langyaw 8</p> <p>Pagburot sa bahandi ni Enrique Razon 9</p> <p>Sa mubong pagkasulti 10</p> <p>Ang kabangis sa AFP-PNP sa Oriental Mindoro 11</p> <p>Venezuela, gitay-og sa mga kusog nga linog 12</p> <p>Mga paglapas sa tawhanong katungod, walay hunong 12</p> <p>Mga protesta 12</p>
<p>Ang Ang Bayan ginamantala duha ka hugna matag bulan sa Komite Sentral sa Partido Komunista ng Pilipinas</p>	
<p> ang.bayan@cpp.ph cpp_angbayan</p>	

Padayon nga gitay-og sa walay pulos nga rehimeng Marcos ang mga biktima sa linog sa Mindanao

Duha ka kusog nga linog ang nitay-og sa mga probinsya sa Mindanao niadtong Hunyo. Una ang magnitude 7.8 niadtong Hunyo 8 nga ang episentro didto sa kadagatan sa Sarangani, ug ikaduha ang 6.6 magnitude nga linog niadtong Hunyo 26 nga didto sa kadagatan sa Davao Occidental ang episentro. Gisundan pa kini sa mga *aftershock* nga hapit na niabot sa 10,000 ang ihap. Taliwala niini, padayon ang pagkahugno sa panginabuhi sa masang apektado sa linog, dili lang tungod sa katalagman, kundi tungod sa kawalay pulos sa rehimeng Marcos.

Sa ulahing taho sa National Disaster Risk Reduction and Management Council niadtong Hulyo 1, niabot na sa 88 ang kumpirmadong namatay sa panahon sa linog. Adunay 24 nga wala pa makita samtang 1,316 ang nataho nga naangol. Samtang, dili maminos sa 319,275 ka pamilya o 1.68 ka milyong tawo sa 627 ka mga barangay ang dako ang naapektuhan sa linog. Anaa sa 18,360 ang hingpit nga nahugnong mga balay samtang 94,919 ang medyo naguba. Daghang dalan ug pangpublikong imprastruktura usab ang nangaguba.

Bisan pa, dugay kaayo ang rehimeng Marcos ug lokal nga mga gubyrerno sa paghatag og mahinungdanong pag-atubang sa epekto sa linog. Nakapokus lang ang gubyrerno sa dinalidaling pag-apod-apod og usahay ra nga limitadong ayuda, imbes nga komprehensibong mga tikang ug pali-siya.

Wala nadad-an og tabang

Daghang lungsod na ang nagdeklara og "state of calamity" sa Mindanao aron dinaliang makapagawas og pondo para sa pag-atubang sa katalagman. Taliwala niini, daghang komunidad sa mag-uuma ang wala gihapon nakadawat niini. Sa pakig-hinabi sa Ang Bayan sa pipila ka mag-uuma sa apektadong mga probinsya, ilang gibutyag nga wala silay nadawat nga tabang ug kumpensasyon gikan sa gubyrerno.

Sa usa ka komunidad, nangatumba ang tanom nga humay sa mga mag-uuma tungod

sa linog nga mao unta'y kuhaan sa ilang pagkaon sa tibuok tuig. Sa pipila ka dapit, dili makadeliber ug makababiligya og produktong abaka ang mga mag-uuma tungod sa nangagubang dalan ug nakababag nga dagkong bato tungod sa pagdahili sa yuta.

Kinaugalingong naningkamot ang mga komunidad aron ayuhon ang ilang mga dalan aron makabiyahog og usab ang mga sakyanan. Sa pipila ka kahimtang, gibagtas na lang nila ang poblasyon gikan sa mga sityo aron makapanginabuhi. Dungan niini, giantos nila ang nangagubang mga balay ug kabtangan.

Misamot ang kapungot sa mga mag-uuma sa ilang nadunggan nga balita bahin sa pagpangurakot sa mga lokal nga upisyal sa ayuda nga angay untang i-apod-apod kanila. Sa usa ka lungsod sa Sarangani, gipagawas sa meyor nga gipanghatag sa pikas lungsod ang mga bugas nga gigahin alang sa mga residente apan nasakpan nga gipundo ug gitago lang diay kini sa lokal nga gubyrerno.

Alang sa mga mag-uuma, dili na bag-o ang kakulang og dugay nga ser-

bisyong katilingbanon sa gubyrerno alang kanila. Sumala nila, wala pa gani ang linog, guba na ang ilang mga dalan.

Pagpalig-on sa nagkahiusang tingog

Todo nga naningkamot sa rebolusyonaryong pwersa sa Far South Mindanao, diin sakop ang Sarangani, aron hiusahon ug palig-onon ang nagkahiusang tingog sa mga mag-uuma ug katawhang naigo sa linog. Gipahibalo nila sa masang mag-uuma ang ilang mga katungod aron magkahiusa ug molihok sili sa pagsingil sa lokal nga gubyrerno ug rehimeng Marcos.

Tungod niini, nagmaisogon ang pipila ka mga lider sa sityo nga moadto sa sentro sa barangay aron itaho ang kadaot sa ilang komunidad. Dungan niini ang ilang pagpangayo og kumpensasyon ug suporta. Ginadasig usab sa mga pwersang rebolusyonaryo ang mga residente nga magtukod og mga organisasyon aron magsilbing bukton sa pagduso sa ilang mga panawagan.

Sa pipila ka dapit, direkta nga nakahatag og tabang sa masa ang mga Pulang manggugubat sa Bagong Hukbong Bayan sa pagkuha sa dagkong mga bato sa kadalanan pagkahuman sa linog. Sa ingon niini nga mga higayon, napakita sa hukbong bayan nga sila kasaligan nga hukbo sa masang anak sa buhat.

Ang pagtabang ug pagtubag sa katawhang apektado og biktima sa kalamidad kabahin sa Programa sa Demokratikong Rebolusyon sa Katawhan sa Partido.

Kaabag ang mga yunit sa hukbong bayan ug lokal nga gubyrernong bayan, ginhimo sa rebolusyonaryong lihok ang nagkadaiyang porma sa pagsalbar, pagtabang ug pagpalihok sa katawhang biktima sa katalagman. **AB**

Kapintas sa eskwelahan sa Tacloban, resulta sa dunot nga sistema

Nagpadangat og pahasubo ang Special Office for the Protection of Children (SOPC) sa National Democratic Front of the Philippines (NDFP), ngadto sa mga pamilya, kabanay, klasmeyt, magtutudlo, ug mga komunidad nga naapektuhan sa trahedy sa pagpamusil sa eskwelahan sa Tacloban City niadtong Hunyo 22. Sumala niini, dili lang kini trahedy sa mga indibidwal kundi usa ka sintomas sa usa ka nadunot nga sistema.

Giyagyag sa pagpamusil sa eskwelahan sa Tacloban ang bangis ug magun-obong kinaiya sa katilingbang Pilipino nga naghulma sa kinabuhi sa mga batang Pilipino, sumala sa SOPC. Ubos sa kasamtangang sistema, nahimo nang normal ang kultura sa kabangis ug kawalay-pagpanubag. Matag adlaw, saksi ang mga bata sa grabeng kalisod, pasismo sa estado, korapsyon, ug kawalay matuod nga higayon para sa ilang kaugmaon. Sa ingon niining kahimtang, nahimong kabahin sa kahimatngon sa bata ang kapintas.

Gisupak sa SOPC ang mga pagsulay sa reaksyunaryong gubyerno nga

gamiton ang trahedy aron iduso ang mga kontra-batang palisiya. Matud niini, sayop nga gamitong rason ang trahedy para ipakunhod ang *minimum age of criminal responsibility*. Ang mga ingon niining sugyot dili tubag sa gamut sa kapintasan ug pugos lang nga gipasa ang pagbasol sa mga bata mismo. Ang matuod nga isyu mao ang pagbungkag sa kultura sa kawalay-pagpanubag nga gipatunhay sa nagharing hut-ong, ug dili ang mas bug-at nga pagsilot sa mga bata.

Gipahayag sa NDFP nga sa mga rebolusyonaryong erya, aktibong gipatuman sa mga organo sa gahum sa politika (gubyerno sa katawhan) ang

mga programa para sa kaayohan sa bata. Kabahin niini ang mga kampanya sa literasiya ug edukasyong nakabase sa kahimtang sa ilang mga komunidad. Tumong niini nga hulmahon ang mga bata isip mga responsableng myembro sa katilingban nga adunay taas nga kaamgohang pangkatilingban.

Pundamental sa panan-aw sa NDFP ang pag-ila nga nagauswag ang mga bata kung adunay gahum ang ilang mga pamilya ug komunidad, matud niini. Ang kawalay yuta, kawalay trabaho, ubos nga suholan, pinugos nga migrasyon, ug kawalay mga serbisyong katilingbanon maoy miguba sa kaayohan sa mga bata. Sa ingon, ang matuod nga proteksyon sa bata dili mabulag sa pakigbisog para sa reporma sa yuta, nasudhong industriyalisasyon, soberanya sa ekonomya, ug mga demokratikong katugod. AB

Ika-10 kongreso sa CNL, lampos nga napahigayon

NAGTAPOK ANG MGA representante sa mga balangay ug yunit sa Christians for National Liberation (CNL) niadtong ikaduhang kwarto sa tuig aron ipahigayon ang ilang ika-10 nga kongreso. Mitambong dinhi ang mga obispo, relihiyoso ug pastor, mamumuong layko ug mga representante sa kabatanonang gikan sa nagkadaiyang rehiyon sa nasud.

Gipahigayon ang kongreso sa temang "Palig-onon ug palapdon ang atong han-ay ug labaw pang iasadang ang nasudnon-demokratikong rebolusyon nga adunay sosyalistang perspektiba; Palalumon ang atong integrasyon sa masa sa pagpukan sa burukrata-kapitalista ug pasistang rehimeng US-Marcos." Gitibuok niini ang bag-ong upat ka tuig nga plano ug nagpili og mga upisyal.

Sumala kang Renmin Malaya, ang napiling tigpangulo sa grupo, tukma sa panahon ang tigum sa konteksto sa kalihukang pagtul-id sa tibuok rebolusyonaryong kalihukan sa Pilipinas, ug taliwala sa niulbo nga inter-imperyalistang panagbangi ug gubat ug ang nagkadakong siak sa han-ay sa mga lokal nga nagharing hut-ong sa nasud.

"Segurado nga mahimong dako ang amot sa CNL sa kasamtangang pangingkamot nga iasadang ang rebolusyong Pilipino. Anaa kini sa yugto karon sa bag-ong pagpalig-on, human miagi sa panahon sa pag-atras ug seryosong mga kadaot tungod sa internal nga mga kahuyangan ug sayop," mensahe sa Komite Sentral sa Partido Komunista sa Pilipinas. Napaabot usab og pagtimbaya sa CNL ang mga alyadong organisasyon sa NDFP.

Sa pagtapos sa kongreso, gihatagan og pasidungog sa CNL ang mga martir ug bayani sa rebolusyong Pilipino. Partikular niining gipasidunggan si Ka Luis Jalandoni, usa sa mga nagtukod sa CNL, nga namatay niadtong Hunyo 7, 2025. "Inspirasyon nato sila. Wala nila gitihik ang ilang kinabuhi," sumala kang Phillip Rebson, bag-ong napiling pagkinatibuk-ang kalihim sa CNL.

Tsapter sa Armas sa ST, nag-asebilya

NAGPAHIGAYON OG pangkinatibuk-ang asebilya ang Artista ug Manunulat sa Sambayanan (Armas)-Balangay Jethro Isaac Ferrer, usa ka tsapter sa Southern Tagalog, niadtong Hunyo. Pangingkamot kini sa tsapter alang sa konsolidasyon ug pagpapalapad sa ilang han-ay.

Sa asebilya, nagpasundayag ang mga myembro ug nagpahigayon og rebolusyonaryong maki-masang pakigsusi sa mga pyesa. Gipili usab nila ang bag-ong mga upisyal sa komiteng tigpatuman sa tsapter.

Niadtong Hunyo usab, gipahigayon niini ang usa ka pistang pangkultura diin naghimo og panaghisgot ug naglunsad og workshop nga adunay tumong nga palambuon ang gimbuhaton sa kultura sa mga rebolusyonaryong artista. Gipahigayon usab niini ang koordinadong oplan pinta, oplan dikit, ug oplan sabit. Gipakaylap nila ang mga poster, istrimer ug pintura sa pader nga nag-awhag sa pagpaasdad sa gubat sa katawhan.

Usa ka tuig nga kontra-korapsyong binutbot ni Marcos

Wala malingla ni Ferdinand Marcos Jr ang katawhan sa laraw ug pasundayag nga kampanyang kontra-korapsyon sa iyang rehimen sukad gideklara kini niadtong Hulyo 2025. Nasayod ang katawhan nga haw-ang ang iyang mga pulong nga “Maulaw pud mo!” tungod kay nagtutok lamang kini sa mga kontra niya sa pulitika samtang wala gipapanubag ang kaugalingon, mga alipores, ug kaalyado. Pagpangandam usab kini ni Marcos alang sa umaabot nga eleksyon sa 2028 sa tumong nga mapildi ang mga karibal, makakuha pa og dugang nga mga kaalyado, ug magkati-gom og dugang kurakot ug kikkab alang sa iyang mga kandidato.

Dili ikalimod nga si Marcos ang hari sa korapsyon, nagsilbing utok, ug pinakadakong buwaya sa halapad nga korapsyon sa gubyrno. Dugang sa pagkobra sa bag-ong kurakot, nahimo usab niyang hingpit nga mabalik ang kapin ₱300 bilyon nga kinawat nga bahandi sa iyang pamilya nga gikompiskar sa estado kaniadto.

Ang dagan sa korapsyon

Gikan 2022 hangtod 2025, migahin si Marcos og ₱545 bilyon alang sa proyekto sa *flood control* nga nahimong sentro sa eskandalo sa kurakot. Gibutyag usab ang gikuha niyang pondo gikan sa *unprogrammed appropriations* (UA) sa badyet alang niini. Karong 2026, bisan pa nabutyag ang korapsyon, migahin gihapon siya og ₱274.9 bilyon alang sa susamang mga proyekto.

Subling nag-angkon si Marcos karong 2026 og ₱4.6 bilyon nga *confidential* ug *intelligence fund*. Gipabilin niya ang pork barrel nga ₱243.4 bilyon alang sa UA. Migahin usab siya og ₱1 bilyon alang sa iyang mga byahe gawas sa nasud, uban ang iyang pamilya ug mga alipures.

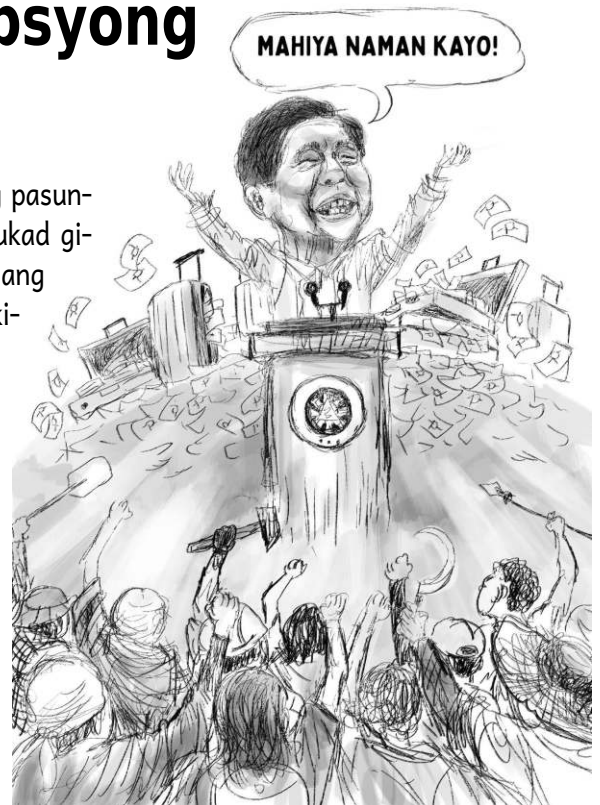
Nakaganansya usab si Marcos sa sistema sa *pork barrel fund* sa porma sa mga “allocable,” ang pondong padulong sa matag kongresista sa distrito. Gitawag kini nga Baseline-Balanced-Managed (BBM) Parametric Formula sa DPWH. Nalakip kini sa National Expenditure Program sa presidente ubos sa badyet sa DPWH nga aprubado sa presidente. Sa imbestigasyon sa Philippine Center for Investigative Journalism (PCIJ), si

Rep. Sandro Marcos, anak sa presidente, maoy adunay labing dako nga allocable (₱15.79 bilyon) sa 2023-2025. Ikaduha kaniya ang iyang uyoan nga si Rep. Martin Romualdez nga nakakolekta og ₱14.43 bilyon.

Gibutyag usab ni kanhi Ako Bicol Partylist Rep. Elizalde Co, kanhi pangulo sa House Appropriations Committee, ang uban pang paagi ni Marcos sa pagpangurakot. Apil niini ang direktang pagmando ni Marcos ug iyang mga kabanay nga magsingit og pondo alang sa kikkab sa nasudnong badyet. Matud niya, siya mismo ang naghatod sa pila ka maleta sa kwarta ngadto sa mga Marcos ug Romualdez. Gitug-an usab niya ang pagkalambigit sa asawa ni Marcos nga si Liza Araneta-Marcos sa kaylap nga ismagling sa bugas, isda, ug utanon.

Aron depensahan ang kaugalingon batok sa akusasyon sa korapsyon ug direksyunan ang imbestigasyon, gimugma ni Marcos ang Independent Commission for Infrastructure. Gipalihok usab niya ang mga kongresista alang sa hinanaling pagbasura sa reklamo sa impeachment nga gipasaka batok kaniya niadtong Enero.

Adunay tulo ka sukaranan ang reklamo sa pagluib sa pagsalig sa katawhan: 1) ang pagpangulo sa sistematikong korapsyon sulod sa gubyrno (sa pormula sa “allocables” o BBM Parametric Formula), 2) pag-abuso sa unprogrammed funds, ug 3) direktang pagkalambigit sa

wala’g tuo nga insertion ug sistema sa kikkab.

Hangtud karon, pipila lang ka mga gamay nga personalidad ang napriso tungod sa kasong *plunder* ug korapsyon nga pulos kaaway sa pulitika sa mga Marcos. Target usab karon ni Marcos ang reyna sa korapsyon nga si Bise Presidente Sara Duterte. Samtang si Co, nga daghang akusasyon batok sa mga Marcos, tinuyo nga gipaikyas sa rehimen.

Nabutyag usab sa miaging tuig ang pagdapig sa pipila ka mga nagpailang progresibong grupo sama sa Akbayan Partylist ngadto sa habig ni Marcos. Aktibo nga gipanalipdan sa grupo si Marcos gikan sa tulubagon ug pagpaningil sa katawhan.

Nag-awas-awas ang kasuko sa katawhan

Nagpahigayon og sagunsong protesta ang nagkalain-laing sektor aron papanubagon si Marcos, Bise Presidente Duterte, ug tanang nalambigit sa korapsyon. Ang kinadakan sa mga protesta mao ang Baha sa Luneta niadtong Setyembre 21, 2025 diin 100,000 ka tawo ang misalmot, ug niadtong Nobyembre 30, 2025 nga gisalmotan sa kapin 20,000. Gipangunahan ang maong mga kalihukan sa Kilusang Bayan Kontra Kurakot.

Sundi sa panid 6

Ang kahaw-ang sa “kalambuan” sa rehimeng Marcos

Sa miaging mga adlaw, duha ka pamahayag sa rehimeng Marcos ang subling nagpatataw sa kahaw-ang ug pagpalisod niini sa mga Pilipino. Una ang insulto nga ₱85 dugang sa inadlaw nga suholan nga gihulagway nga “makasaysayanon” sa mga opisyal sa rehimen. Ikaduha mao ang giingong pagsulod sa Pilipinas sa kahimtang nga “upper middle income” subay sa mga sumbanan sa impyerialistang institusyon nga World Bank. Mga pasiunang pagpanghambog kini alang sa ika-4 nga *state of the nation address* (SONA) ni Ferdinand Marcos Jr sa umaabot nga Hulyo 27.

Asa moabot ang ₱85?

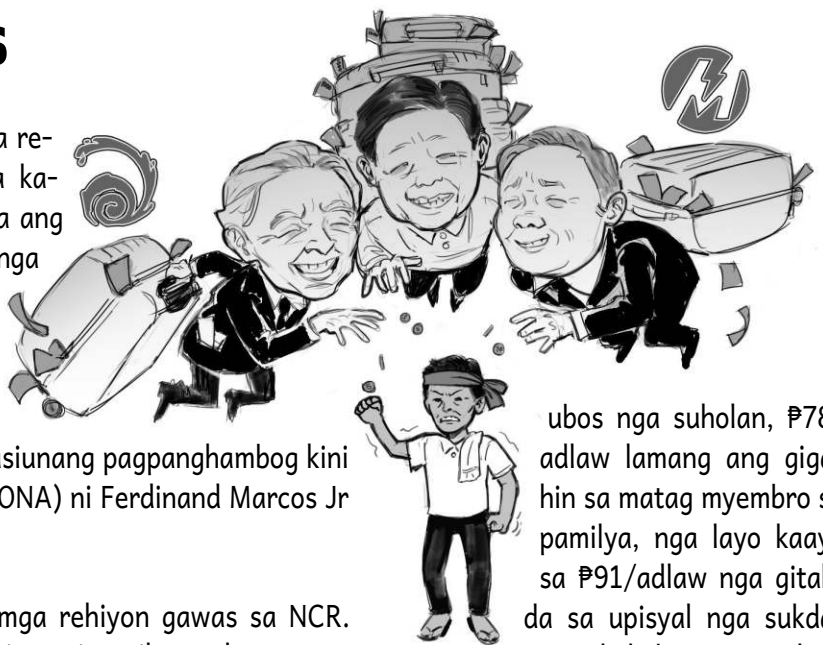
Naa lang sa ₱504-₱510 ang nansundong abereyds sa minimum nga suholan. Wala pa kiniy katunga sa gibanabana nga gikinahanglang minimum nga suholan nga ₱1,200 hangtud ₱1,312 matag adlaw. Bisan pa idugang ang ₱85 sa sweldo sa National Capital Region (NCR) nga ₱695/adlaw, layo pa gihapon kini aron mabuhi nga adunay dignidad ang isa ka pamilya nga may lima ka tawo. Ang mas grabe niini, hulugan ang paghatag sa dugang nga inadlaw nga suholan nga ₱85: ₱60 sa Hulyo 19, ug ₱25 sa Enero 2027. Kung bahinon ang ₱60 sa kasagarang gastos sa kabus nga pamilya, 64% ang madugang sa pagkaon, o ₱34.40 nga dili man gani makapalit og usa ka kilo nga bugas. Ang nabilin nga ₱26 bahin-bahinon sa transportasyon, yutilidad, ug daghang pang uban.

Mas ubos pa ang dugang -suholan sa mga rehiyon gawas sa NCR.

Sa miaging tuig, mihatag lamang og sinsilyo nga dugang gikan sa ₱20-₱39 matag adlaw ang mga regional wage board. Kasagaran gibahin usab kini sa duha ka higayon nga paghatag.

Mibalibad ang rehimeng Marcos nga maghatag og gamay nga dugang sa mga mamumuo bisan pa misaka ang implasyon nga nagdala og kadaot sa tinuod nga bili sa suholan. Sa tibuok nasud, miabot sa 7.2% ang tantos sa implasyon niadtong Abril gikan sa 2.4% niadtong Pebrero. Kini human sa gubat sa agresyon sa US sa Iran, nga gipahimuslan sa langyaw ug lokal nga mga kumpanya aron mapasaka ang presyo sa lana aron makatigom og super ginansya.

Subay sa datos mismo sa estado, mga 65% nga pamilyang Pilipino ang nagpuyo nga layo sa sukdanan sa disenteng panginabuhi. Tungod sa

ubos nga suholan, ₱78/adlaw lamang ang giginhin sa matag myembro sa pamilya, nga layo kaayo sa ₱91/adlaw nga gitakda sa opisyal nga sukdanan sa kakabos sa estado.

Across-the-board nga pagsaka sa presyo

Kung unsa gibira paubos sa rehimen ug mga kapitalista ang suholan sa tibuok nasud, ingon man usab ang pagpasaka nila sa presyo sa mga palaliton ug bayranan sa serbisyo. Labing giagwanta sa katawhan ang pagsaka sa presyo sa lana niadtong Marso nga hangtud karon wala pa mahibalik sa miaging ang-ang. Gamit ang gubat sa agresyon sa US sa Iran, gipasaka og halos doble sa mga kumpanya sa lana ang presyo sa diesel (ngadto sa ₱107-₱134.3/litro), ingon man ang gasolina, kerosin, ug LPG.

Sa wala pa ang “oil price shock,” padayon nga misaka ang presyo sa mga produkto sa petrolyo. Gikan

Sundi sa panid 7

Gikan sa panid 5

Gipahigayon usab ang mga militanteng kalihukan sa opisina sa Pasig City sa St. Gerrard Construction, nga gipanag-iyahan sa mga Discaya, lakip sa mga kontraktor nga nalambigit sa korapsyon. Mikuyanap usab ang mga kalihukang Black Friday Protest sa Metro Manila ug uban pang mga probinsya diin gisulong sa makadaghang higayon ang mga buhatan sa DPWH ug ICI. Naglunsad usab og mga protesta aron iduso ang *impeachment* nilang Marcos ug Duterte.

Miulbo ang kalihukang *walkout* sa mga kabatan-onang estudyante sa mga unibersidad ug kampus niadtong Setyembre hangtud Oktubre 2025. Sa kinatibuk-an, gibanabana nga kapin sa 40,000 ka mga estudyante ug kabatan-unan sa tibuok nasud ang misalmot niini. Sa Mendiola, kapin sa 5,000 ka mga kabatan-unan ug estudyante ang nagmartsa niadtong Oktubre 17, 2025 sa panawagan nga “Marcos-Duterte, pahawaon! Dunot nga sistema, usbon!”

Sa pagsulod sa 2026, padayon

nga naningil ang katawhan sa tanang nalambigit sa korapsyon. Kapin sa 12,000 ang nagrali sa ika-40 nga anibersaryo sa Pag-alsa sa EDSA niadtong Pebrero 25. Niadtong Hunyo 28, subling gipadasig ang kalihukang kontra-korapsyon sa panaghiusa sa pipila ka libong tawo gikan sa nagkalain-laing tinuohan ug demokratikong organisasyon sa pagmartsa alang sa kamatuoran, pagpanubag, ug hustisya sa EDSA People Power Monument sa pagpanguna sa White Ribbon Movement.

Imperyalistang US, dili higala sa mga Pilipino

NAGMARTSA ANG MGA progresibong grupo padulong sa embahada sa US sa Manila niadtong Hulyo 4 aron handumon pinaagi sa protesta sa ika-80 kuno nga “friendship day” tali sa US ug Pilipinas. Tatak sa neokolonyalismo ang pagsaulog niini sa nasud.

Gikundena sa mga raliyista ang padayong pagpanghilabot sa US sa Pilipinas ug ang pagguyod niini sa mga Pilipino sa gihulhog nga imperyalistang gubat sa China. Nanawagan sila sa pagsalikway sa mga Pilipino sa kasabutan sa militar, pagsira sa mga base militar sa US, ug pagpalayas sa mga tropa niini sa sulod ug palibot sa nasud.

“War rehearsal” sa Asia

Dili moubos sa 40,000 ka tropa nga militar gikan sa kapin 30 ka nasud ang dungan nga gipalihok sa US sa mga war games sa lain-laing bahin sa Asia niadtong Hunyo sa usa ka lapad nga “war rehearsal” o kun pagbansay sa gubat. Gilunsad niini ang Resolute Dragon sa Japan, kauban ang militaristang rehimen ni Sanae Takaichi, Valiant Shield sa Guam, ug ang dakong RIMPAC sa Hawaii nga gisalmotan sa 25,000-31,000 ka tropa. Sa Pilipinas, gidungan niini ang Kamandag exercises niadtong Hunyo 15-Hulyo 1 sa Northern ug Central Luzon, Palawan, Cavite, Tawi-tawi, ug Metro Manila.

Gikonsentrar ang dungan ug koordinado nga mga pagbansay sa gubat sa First ug Second Island Chain isip “rehearsal” o pagbansay sa nagkalain-laing hukbo alang sa gipangandaman niining imperyalistang gubat batok sa China. Hugot nga gikundena sa Partido Komunista sa Pilipinas ang pahoy nga rehimen Marcos sa dayag nga pagpangiyugpos niini sa US ug pagpaguyod niini ngadto sa heyopolitikal nga kagubot sa duha ka imperyalistang nasud.

Makadaot nga mga solar farm, gibatukan

NAGTAPOK NIADTONG HUNYO 29 sa kampus sa Central Luzon State University sa Nueva Ecija ang mga mag-uuma, kabatan-onan ug estudyante, syentista, tigpanalipod sa kinaiyahan, ug mga representante sa simbahan, aron itukod ang Movement Against Destructive Solar Farms (MADSOLAR). Usa kini ka grupo nga nakigbatok sa makadaot nga mga solar farm sa Central Luzon.

Usa sa mga proyekto nga solar farm sa rehiyon mao ang MTerra Solar Project nga molangkob sa 3,500-7,000 ka ektarya nga yutang panguma sa mga lungsod sa Nueva Ecija ug Bulacan. Itukod kini sa Meralco PowerGen ug sa langyaw nga kompanya nga General Atlantic.

Kalabot sa maong proyekto, gihulga og pugos nga pagpahawa ang mga residente sa Sityo Sangilo, Barangay Macabaklay, Gapan City, Nueva Ecija niadtong Hulyo 2. Hinanaling misulong sa sityo ang nagpailang tag-iya sa yuta nga si Rey Tan kauban ang mga pulas ug pipila ka mga armadong tawo-tawo.

Gikan sa panid 6

Enero hangtud Pebrero, pito ka higayon nga gipasaka sa mga kumpanya ang presyo sa lana nga adunay netong pagsaka nga ₱3.80/litro sa diesel ug ₱5.40/litro sa gasolina, bisan pa nagpabiling ubos ang presyo sa krudo sa kalibutan sa abereyds nga \$61.80 matag bariles.

Labaw pang giguyod pasaka sa *oil price shock* ang gasto sa produksyon ug transportasyon, nga hinungdan sa pagsaka sa presyo sa pagkaon ug uban pang batakang panginahanglan. Gipasamot pa niini ang kanhi nang mahal nga presyo tungod sa mahal nga gasto sa produksyon, lakip na ang abono, walay hunong nga importasyon sa mahal nga bugas ug kakulang sa suporta sa lokal nga agrikultura. Sa NCR, miabot sa ₱56/kilo ang presyo sa bugas niadtong Hunyo samtang sa ubang lugar sama sa Zamboanga, miabot na sa ₱64/kilo.

Gipas-an na sa katawhan ang

taas nga bayrunon sa kuryente ug tubig. Gipasaka sa Meralco ang singil niini sa NCR ug silingang mga probinsya gikan sa ₱13/kWh (Enero) ngadto sa kapin sa ₱14/kWh (Hunyo). Mipasaka na usab og singil ang dagkong distribyutor sa kuryente sa Visayas (sa Cebu giusbawan kini og ₱1.83, ug sa Iloilo giusbawan man og ₱2.33 matag kilowatt). Sa Davao, Enero pa gipasaka ang singil sa ₱2/kWh. Sa pikas bahin, gipatuman sa mga kumpanya sa tubig sa NCR, Cebu, ug Davao ang grabeng pagsaka sa singil sa serbisyo. Kini samtang giantos sa mga konsyumer ang palpak nga serbisyo sa mga pribadong kumpanya sa yutilidad.

Walay paglambo

Walay pulos ang kahimtang nga “upper-middle-income” nga gidikta sa World Bank. Dili kini sukdanan sa kalambuan kun dili nagtakada lamang kini sa kahimtang sa nasud alang sa pagpangutang. Sukwahi sa

gipanghambog sa rehimen, mius-os ang tantos sa paglambo sa lokal nga ekonomya ug wala kini nakamugna og igong trabaho alang sa katawhan.

Wala gani makab-ot sa rehimen ang kaugalingong gitakdang target sa pagtubo sa *gross domestic product* (GDP). Alang sa 2025, mitubo lamang ang GDP sa nasud og 4.4%, ug 2.8% lamang sa unang kwarto sa 2026. Sa miaging tuig, gikataho ang pinakagamay nga paglambo sa pagmanupaktura sulod sa miaging mga dekada nga miabot lang sa 2.5%. Ang agrikultura milambo lang og 2.6%.

Sa pikas bahin, midako ang bahandi sa mga korporasyon ug burgesya kumprador. Gikan sa 2020 hangtud 2022, misaka ngadto sa 104% ang neto nga ganansya sa pinakadagkong korporasyon. Misaka usab og 31% ang bahandi sa mga pina-kaadunahang Pilipino. Kini samtang gipabilin nilang ubos ug dili makabuhi ang suholan sa mga Pilipino. **AB**

Pabor sa mga langyaw, palisod sa katawhan

Samtang mibalibad ang rehimeng Marcos nga hatagan og gamay nga kahupayan ang katawhan pinaagi sa pagwagtang sa VAT ug uban pang pabug-at nga buhis, nagkapuliki kini sa paghatag og mga insentibo ug mga tax break o kun pribelihu nga dili mobayad og buhis sa mga dagkong langyawng kumpanya.

Usa sa mga gipasiugdan sa rehimen mao ang 2026 Strategic Investment Priority Plan (SIPP), usa ka “roadmap” o plano sa pagpamuhunan nga gigabalay sa Board of Investments (BOI) niadtong Enero. Gipirmahan kini ni Ferdinand Marcos Jr niadtong Mayo 21 ug gipagawas sa publiko niadtong Hunyo 3. Gipunting sa maong roadmap ang mga luna sa pagpamuhunan diin dili mobayad og buhis ang mga langyaw nga tigpamuhunan sulod sa 14-17 ka tuig.

Hingpit nga pagtugyan sa sobe-ranya ug pagbaligya sa barato nga kusog-pamuo sa mga Pilipino ngadto sa mga langyaw ang unod niining SIPP. Naglangkob kini sa mga luna sa pamuhunan nga kanhi nang gitugyan sa mga langyaw. Gidugang pa ang maong mga luna sa ubos sa rehimeng Duterte hangtod sa rehimeng Marcos, diin gitugotan ug gipadali ang 100% nga pagpanag-iyang langyaw sa mga estratehikong sektor sama sa telekomunikasyon, transportasyon sa kahanginan, lokal nga pagbapor, ug *renewable energy* (RE).

Industriya alang sa imperyalistang gubat

Dugang nga gihatagan og insentibo sa SIPP ang mga operasyon sa mga kumpanya nga mosulod sa *semi-processing* sa kritikal nga mineral ug uban pang “serbisyong may kalabutan sa mga kalihukang pangdependensa.” Kini adunay espesyal nga kategorya sa gitawag nga “frontier technologies” sama sa *artificial intelligence* (AI), *cybersecurity*, enerhiya nga nukleyar, ug abanteng panukiduki ug pag-ugmad. Kini nga mga subsektor kasamtangang giduso sa imperyalismong US ubos sa Luzon Economic Corridor ug inisyatiba nga Pax Silica. Makatagamtam ang mga kumpanyang mosulod dinhi og labing da-

ko ug labing dugay nga libreng buhis ug uban pang insentibo.

Sukwahi sa gipamugos sa rehimen, layo sa kamatuoran nga ang SIPP maoy modala sa kalambuan sa ekonomya. Sa kasaysayan sa Pilipinas, wala bisan kanus-a nagresulta sa industriyalisasyon ang direktang pagpamuhunan sa mga langyaw. Ubos sa neoliberal nga mga palisiya sa miaging mga dekada, padayon ang pagkunhod sa pagmanupaktura. Gani, padayon nga nagkunhod ang bahin niini sa tibuok ekonomya (GDP), gikan sa kanhing 20-25% niadtong dekada 1950 hangtod sa 2.5% niadtong 2025, maoy pinakaubos sulod sa kapin 70 ka tuig.

Walay mausab sa padaus-os nga direksyon sa lokal nga ekonomya. Gidiseno ang SIPP alang sa “global supply chain” ug dili para sa pagtukod og kaugalingong nasudnong industriya. Labaw pa niining ihigot ang nasud isip tigsuplay sa baratong hilaw nga materyales, ug gipahimuslang kusog-pamuo alang sa

tipik nga pagproseso sa mga imported nga produkto para sa subling pag-esksport.

Haw-ang nga saad nga trabaho

Gipasigarbo sa rehimen nga makamugna og minilyon nga trabaho ang SIPP, diin 420,000 kuno gikan sa RE sektor pa lang. Usa ka milyon usab kuno ang mamugna nga trabaho sa Luzon Economic Corridor.

Sukwahi niini ang tinuod nga mahitabo. Karon pa lang, walag tuo na ang pagpahawa sa masang mag-uuma ug lumad nga giilogan og yuta aron tukuran og mga proyekto nga solar ug *onshore windfarm*. Liboan ka mga mananagat ang mawad-an og pangisdaan aron mahatagan og dalan ang mga higanteng turbina sa mga *offshore windfarm*. Dili lang diha-diha ang pagkaguba sa panginabuhian apan malungtaron kini tungod sa kadaot nga gidumala sa pagtukod og mga higanteng proyekto nga RE sa kayutaan ug kadagatan.

Ingon man, dili kalambuan kun dili dugang pang pagpahimulos sa kusog-pamuo ang gipasigarbo nga mga trabahong mamugna sa “abanteng pagmanupaktura” ug “mindfacturing.” Suyupon lang sa mga langyaw nga kumpanya ang ka-hibalo ug kaalam sa mga Pilipino alang sa ilang ekonomikanhon ug militar nga paggamit.

Samtang, magpabilin ang mapiguton ug mapahimuslanong mga palisiya sa mga engklabo nga gipahimutangan sa langyaw nga kapital. Bisan pa taas ang ang-ang sa produktibidad sa mga empresa sa sulod niini, kasagaran sa mga mamumuo dinhi gadawat lang og minimum nga sweldo. Halos tanan sila mga kontraktwal ug adunay minimum nga mga benepisyo. Bisan ang mga regular walay ikasukol sa kalit nga pagsira sa mga pabrika ug pagbalhin sa mga operasyon sa mga kumpanya sa laing nasud.

Pagburot sa bahandi ni Enrique Razon, labawng pag-antus sa katawhang Pilipino

Niadtong Hunyo 15, gitaho sa Forbes magazine ang bahandi ni Enrique Razon Jr nga mikabat na sa \$18.8 bilyon, ika-143 nga pinakadako sa tibuok kalibutan, ug isip pinakaadunahang Pilipino. Mikabat ang iyang katigayunan sa ₱1.27 trilyon, hinungdan nga gitawag siya nga unang “trilyonaryo” sa Pilipinas.

Pinakadakong negosyo ni Razon ang International Container Terminal Services, Inc (nga adunay kinatibuk-ang kita nga ₱177.3 bilyon), Manila Water Co. (₱66.6 bilyon) ug Bloomberry Resorts Corp (₱53.9 bilyon). Aduna usab siya'y mga negosyo sa sektor sa pagmina, *renewable energy*, kuryente, *real estate*, lana ug pamuhunan. Gipanag-iyahan usab niya ang anaa sa 60% sa upat ka *gas-fired* nga planta sa kuryente nga kanhi gikuptan sa mga Lopez.

Niadtong Marso, gipalit niya ang SierraCol Energy Limited, ang pinakadakong independyenteng kumpanya sa lana ug gas sa Colombia, gikan sa The Carlyle Group.

Kronyismo ni Razon

Iladong kroni ang pamilyang Razon niadtong panahon ni Marcos Sr, ug nagsilbing instrumento sa pagkawaw sa diktador sa binilyong dolyar nga kantidad sa mga kabtangan. Gipadayon ni Razon ang pagka-kroni sa matag administrasyong milingkod, ilabi na gikan sa dekada 2000.

Pinakapaspas ang paglambo sa ICTSI ubos ni kanhi pangulong Gloria Arroyo, diin ang iyang bana nga si Mike dako og suod nga kalambigitan ni Razon. Nahimo siyang importanteng tawo sa mga Arroyo sa mga kontrobersyal nga mga kontrata, lakip ang pagpalit sa State Grid Corporation of China sa National Grid Corporation of the Philippines, ug sa napakyas nga NBN-ZTE deal. Kabaylo niini, gipondohan niya ang kandidatura ni Arroyo ug sa iyang mga kaalyado. Niadtong 2007, nagsilbi siyang tesorero sa Team Unity sa Lakas-Kampi ug sa ulahi, nahimong kabahin sa pagtukod sa National Unity Party.

Ubos sa rehimeng Duterte, sa gunson nga gisakmit ni Razon ang Manila Water ug mga kumpanya sa kuryente, ang Apex Mining, mga casino ni Dennis Uy, ug uban pa. Halos nidoble ang iyang bahandi niadtong pandemya.

Ubos sa rehimeng US-Marcos, niabot sa ₱909.3 bilyon ang paglambo sa iyang kita, pinakadako sa dagkong burgesyang kumprador.

Mga kontra-katawhang proyekto

Ilado si Razon sa gikasilagang mga negosyo, kontra-katawhang mga proyekto ug paggamit sa militar ug binayrang mga *goon* aron pugngan ang pagsukol sa katawhan.

Kabahin niini ang mga dam nga gitukod sa mga yutang kabilin ug nagpahawa sa mga lumad ug mag-uuma. Lakip dinhi ang Wawa-Viлаго Dam sa Rizal, Jalaur Megadam Project sa Iloilo, Chico Hydropower Project sa Kalinga, ug Ahunan Dam sa Laguna.

Niadtong Pebrero 6, 2024, anaa sa 101 ka tawo, kadaghanan mga minero, ang namatay sa *landslide* sa Barangay Masara, Maco, Davao de Oro, nga anaa sulod sa operasyon sa Apex Mining. Una nang nahitabo ang dagkong *landslide* sa maong lugar

niadtong 2008 ug 2012 tungod sa kaylap nga pagmimina sa lugar.

Niadtong Enero 8, 36 ang namatay sa nahugnong basurahan nga gipadagan sa Prime Integrated Waste Solutions Inc., kumpanya ni Razon. Dugay nang gireklamo sa mga residente sa Barangay Binaliw, Cebu City ang labayanan tungod sa grabeng baho ug epekto niini sa bukid ug mga suba sa palibot niini.

Sa Maynila, kapin sa 7,000 ka residente ang gibana-banang mawad-an og puy-anan sa Parola Compound, Delpan, Binondo tungod sa North-South Harbor Bridge Project. Human mapahibalo ang pagsugod sa proyekto niadtong Mayo 22, pagkasunod adlaw, nasunog ang tibuok komunidad.

Bahandi nga gikawaw gikan sa katawhan

Ang padayong pagkaadunahan sa dagkong burgesya kumprador, agalong yutaan ug burukrata kapitalista wala'y amot sa pagpaaslang sa nasudnong industriyalisasyon ug pagtukod sa nagsalig sa kaugalingong ekonomya sa nasud. Imbes niini, bug-at kini nga palas-onon sa tibuok nasud, tungod kay katumbas niini ang pagtunhay sa nagharing sistema sa pagpangilog og yuta alang sa interes sa negosyo ug imperyalismong US.

Taliwala sa nagkagrabing inhustisya ug kawalay-kaangayan, labaw pang mitin-aw ang kahusto sa pag-aslang sa nasudnon-demokratikong rebolusyon aron pukanon ang imperyalismo, pyudalismo, ug burukratang kapitalismo. Ubos sa demokratikong guberno sa katawhan, bungkagon ang monopolyo sa yuta, igaaslang ang nasudnong industriya, ituboy ang gawasong palisiya ug pasigurohan ang kaayohan sa katawhan. **AB**

1 DEKADA

na ang milabay sukad upisyal nga gisugdan ni Rodrigo Duterte ang **mini ug duguong gubat kontra-droga**. Isip paghinumdom sa liboang biktima sa ekstrahudisyal nga pagpamatay, gipahigayon sa ilang mga kapamilya niadtong Hulyo 1 ang programang DEKADA, para sa 10 ka tuig nga paguol ug walay kapoy nga pagsukol.

Gikuhaan: Rise Up for Life and for Rights

234

ka container sa makahilong basurang elektroniko (e-waste) ang gidiskarga sa US sa Subic Freeport sa Zambales, nga supak sa Basel convention, risgo sa seguridad ug palibot, ug lapas sa soberanya sa nasud.

20 MILYON

ang gibanabanang **misalmot sa 1-ka-semana nga seremonya** sa paglubong sa Supreme Leader sa Iran nga si Ayatollah Ali Khamenei nga nagsugod niadtong Hulyo 3. Gipatay sa US sa usa ka air strike si Khamenei niadtong Pebrero 28 apan naulahi ang paglubong tungod sa walay hunong nga pagpamomba sa US.

P75 milyon

ang giangkong apan wala gideklara ni Sen. Rodante Marcoleta nga **nadawat nga pondo gikan sa "3 ka higala"** para sa iyang pagdagan sa eleksyon sa Senado niadtong 2025.

256

ka aktibista, lider sa komunidad ug sibilyan ang **biktima sa mga balaod "kontra-terorismo,"** lakip ang 222 nga gipasakaan og hinimo-himong kaso (138 niini ang nabasura na) ug 25 ka gिकासuhan nga natanggong sa prisohan hangtud karon.

Gikuhaan: Karapatan

6 ka bulan

suspendido isip doktor si Lorraine Badoy, kanhi tigpamaba sa NTF-Elcac, tungod sa gihimo niyang *Red-tagging* ug pagdaot sa progresibong mga doktor ug mamumuo sa panglawas.

1,000 ka adlaw

na ang **henosidyo sa Zionistang Israel sa Palestine** niadtong Hulyo 2; miabot na sa 73,000 ka Palestino ang gipatay, lakip ang 21,500 ka bata.

Hulyo 7, 1892

gitukod nila Andrés Bonifacio ug uban pang patriyotikong Pilipino ang Kataas-taasang, **Kagalang-galangang Katipunan ng mga Anak ng Bayan (KKK)** sa Tondo, Maynila; ang KKK ang unang nasudnong organisasyong Pilipino nga naglunsad sa armadong pakigbisog para sa nasudnong kagawasan.

Ang kamangtas sa AFP-PNP sa Oriental Mindoro

Sobra na, undangi na mi!” kini ang awthag sa mga mag-uuma ug lumad nga Mangyan batok sa gipagrabing operasyong militar sa habagatang Oriental Mindoro. Sumala sa Pambansang Katipunan ng mga Magbubukid (PKM)-Oriental Mindoro, pipila ka dekada nang gilisang sa AFP-PNP ang mga komunidad, nga mas nigrabi pa pagsulod sa Hunyo.

Walo ka batalyon sa AFP ang nakadeploy sa Mindoro. Lima niini ang ubos sa 203rd IBde nga nakakonsentra sa mga lungsod sa Roxas, Mansalay, Bulalacao, ug Bongabong. Nakakampo sila sa 17 ka kampo-militar. Sa takuban sa “localized peace engagement” ug “Serbisyo Caravan,” gihisol sa nakapakat nga mga Mobile Community Support Program ang mga bukiron ug komunidad sa kapin 21 ka sityo sa mga lungsod sa Mansalay, Bulalacao, ug Roxas.

Ang pagbubo sa pwersa sa 2nd ID sa Mindoro resulta sa pagdeklara sa isla isip nasudnong prayoridad sa pagsumpo niadtong 2025. Kadungan sa pagbubo sa tropa ang paggrabi sa paglapas sa katungod sa mga residente ug lumad nga Mangyan.

Perwisyo sa kinabuhi ug panginabuhi, krimen, anti-sosyal ug dunot nga buhat ang dala sa mga sundalo kung asa sila gipakat nga komunidad. Uban niini ang pagpangawat, pagguba sa kabtangan ug tanom, sugal, pagtamas-tamas sa kababayan-an, prostitusyon, pagpanglugos ug pagpangulipon sa mga residente.

Sa Oriental Mindoro, gikan 2022 hangtod karon, nataho ang anaa sa walo ka kaso sa ekstrahudisyal nga pagpamatay, 15 ka kaso sa iligal nga pag-aresto ug detensyon, 16 ka kaso sa pagdagit ug lima ka kaso sa paturagas nga pagpamusil (pagpamomba ug istraping). Pinakataaw sa mga kaso sa paglapas sa tawhanong katungod ang serye sa sekswal

nga pagpangabuso sa 4th IB sa mga kababayan-an sa usa ka komunidad sa habagatang Mindoro.

Sa sulod sa kapin sa usa ka tuig, pito ka kababayan-an ang biktima sa pagpanglugos. Duha sa biktima menor de edad, duha ang naburos ug usa ang namatay usa ka semana human gipagawas siya nga gihilantan sa kampo sa mga sundalo.

Ganansya para sa mga langyaw ug lokal na kapitalista

Ang militarisasyon sa Oriental Mindoro dili lamang para sumpoon ang rebolusyonaryong kalihukan, kundi para daling makasulod ang mga proyektong “pangkauswagan” sa isla sama sa dagkong imprastruktura sa mga langyaw ug lokal nga korporasyon, mga gikurakot nga mga proyekto sa lokal nga guberno, renewable energy ug pagmimina. Nagsilbing tigbantay nga iro ang mga tropa sa AFP ug PNP sa mga kayutaan ug makinarya nga gipanagiya sa mga nagharing-hut-ong.

Kasamtangang gibatukan sa mga residente ang mga operasyong mina ug dredging sa Oriental Mindoro, lakip ang Bulalacao Coal Mining

Project sa barangay Cambunang, Bulalacao; planong pagmina og lana sa Pitkin Petroleum Limited; pagmina og *armour rocks*; ug *sand dredging project* sa Balete River.

Adunay nakaplanong 10 ka *offshore windfarm* sa isla, tulo sa Oriental Mindoro. Lakip sa pagatukuran sa mga turbina ang kadagatan sa Bulalacao, nga kabahin sa *coral triangle* sa kalibutan nga angay panalipdan tungod sa epekto sa ekosistema sa dagat.

Ang mga operasyong militar kabahin usab sa pagpangandam para sa mga operasyon sa militar sa US sa isla. Adunay sikretong base militar ang US sa isla sa Lubang. Nahibaluan usab nga nagpahigayon og mga tigom ang US Peace Corps sa lungsod sa Naujan aron ikundisyon ang mga Mindoreño sa ginaatubang nga gubat sa US batok sa China.

Makatarunganon ang pagsukol

Sumala sa PKM-Mindoro, makatarunganon nga ipakigbisog sa katawhan ang katungod sa nasud sa paghukom-sa-kaugalingon. Makatarunganon ang pagsalmot sa gubat sa katawhan ilabi na kung wala’y kagawasan ug gihikawan kita sa katungod nga mabuhi ang katawhan.

Hugot nga giasdang sa PKM ang nasudnon-demokratikong programa isip solusyon sa semikolonyal ug semipyudal nga sistemang naghari sa nasud. Gitubag sa programa ang kawalay yuta sa mga mag-uuma ug lumad nga Mangyan, sama sa pagbungkag sa lapad nga kayutaan ug pastohan sa mga agalon sa yuta sukad pa niadtong 1980s. Nahimong lig-on nga kaabag sa masa ang Bagong Hukbong Bayan sa pagpatuman sa rebolusyong agraryo. Kadaghanan niini ginapahimuslan pa hangtud karon sa mga mag-uuma ug masang Mindoreño. AB

Venezuela, gitay-og sa mga kusog nga linog

Gitay-og sa mga kusog nga linog ang amihanang-tungang bahin sa Venezuela, lakip ang kabiserang Caracas ug ang rehiyon sa La Guaira, niadtong hapon sa Hunyo 24. Sumala sa mga taho, nahitabo ang sunson nga linog nga adunay kusog nga magnitude 7.2 ug magnitude 7.5 sulod sa 39 ka segundo. Tungod sa kamabaw sa gigikanan sa linog sa San Sebastián fault system, nahugno ang daghang bilding ug ospital, ug naputol ang suplay sa kuryente ug komunikasyon sa milyon ka tawo.

Sa mga taho niadtong Hulyo 5, hapit 3,000 na ang kumpirmadong namatay, kapin 16,000 ang naangol ug liboan ang gipangita pa sa mga nahugnong bilding. Kapin 16,000 ang nawad-an og puy-anan ug 850 ka bilding ang nahugno diin 190 niini ang hingpit nga natumba.

Nagpaabot og pahasubo ug rebolusyonaryong pakighiusa ang Partido Komunista sa Pilipinas (PKP), National Democratic Front of the Philippines ug ang tibuok rebolusyonaryong kalihukan sa Pilipinas sa katawhan sa Venezuela.

Kadungan niini, gisaway sa PKP ang pagsakmit sa US sa katalagman aron magpwesto og mga tropa sa sulod sa Venezuela. Niadtong gabii sa Hunyo 25, nitugpa sa Caracas ang mga tropang Amerikano aron direktang manghilabot sa mga operasyon sa mga sibilyang ahensya sa nasud. Kadu-

ngan niini, gipadala sa US Southern Command ang mga barkong iggugubat nga USS Fort Lauderdale ug USS Billings sa kadagatan nga sakop sa Venezuela, uban ang dagkong transport aircraft nga C-17 Globemaster ug C-130 Hercules. Kining mga yunit ang misulong sa Caracas niadtong Enero 3, ug midakit sa presidente sa Venezuela nga si Nicolás Maduro ug asawa niyang si Cilia Flores.

Sumala sa PKP, tampalasan ang paggamit sa US sa kalamidad ug "makatawong mga rason" aron manghilabot sa Venezuela ilabi na sa atubangan pagpahamtang niini og mga bangis nga mga sangsyon nga niguba sa ekonomya ug paguswag sa nasud sa taas nga panahon. Kining mga sangsyon ug uban pang tikang sa US, gigamit aron pugson ang gubyerno sa Venezuela nga sundon ang mga dikta ni Trump. AB

Mga paglapas sa tawhanong katungod, walay hunong

PADAYON ANG PAGDAGHAN sa mga paglapas sa tawhanong katungod sa tibuok nasud sa mga pwersa sa estado sa nangaging mga semana.

Pagpatay. Brutal nga gipatay sa 88th IB si Nenita Buscada, usa ka lumad, sa Barangay Saint Peter, Malaybalay City niadtong Hunyo 15. Kauban ni Buscada ang iyang bana ug duha pa ka sibilyan nga padulong sa kalasangan aron mangahoy sa dihang kalit nga gipaulanan sila og bala sa 8th IB.

Pakyas nga pagpatay. Gipamusil sa 43rd IB si Olid Yanay, 18, sa Barangay Caputoan, Las Navas, Northern Samar niadtong Hunyo 13 sa buntag. Gipabusikaran siya og tulo ka bala sa M203 grenade launcher. Nakadagan ug nakaluwas si Olid gikan sa maong pagpamusil.

Pag-aresto. Giaresto sa mga pulis ug sa 85th IB ang mag-uumang si Anthony Biñas niadtong Hunyo 19 sa Quezon. Gitago siya sa mga pulis ug natultolan na lang niadtong Hunyo 28 sa Quezon District Jail ug nag-atubang sa kasong pakyas nga pagpatay.

Samtang, patong-patong ang paglapas sa tawhanong katungod sa grabing militarisasyon sa Las Navas sa Northern Samar; sa Guihulngan City, Negros Oriental; sa mga lungsod sa Isabela ug Binalbagan sa Negros Occidental; ug bisan sa Marikina City sa nangaging mga semana.

CLSU, nag-walkout kontra pagpanghasi. Kapin sa 200 ka estudyante sa Central Luzon State University sa Nueva Ecija ang nag-walkout sa klase niadtong Hunyo 22 aron kundenahon ang pagpamig-ot sa ilang demokraticong katungod, Red-tagging ug pagpanghasi sa estado sa mga lider-estudyante sa unibersidad. Mibarug sila batok sa sulay nga pagpanghadlok kanila sa administrasyon ug sa mga pwersa sa estado.

Justice for Negros 19 Network, gitukod. Nagtigum ang mga pamilya, higala, ug mga tigpanalipod sa tawhanong katungod sa UP Diliman sa Quezon City niadtong Hunyo 24 aron itukod ang Justice for Negros 19 Network. Ipadayon niini ang kampanya alang sa kamatuoran, pagpanubag ug hustisya alang sa Negros 19 nga gimasaker sa AFP niadtong Abril 19 sa Barangay Salamanca, Toboso, Negros Occidental.

Pride Protest, gipahigayon sa mga grupong LGBTQ+. Nagtigum ang nagkadaiyang grupo ug kaalyado sa mga LGBTQ+ sa Liwasang Bonifacio sa Maynila niadtong Hunyo 26 aron dumumon ang tinuig nga Stonewall Philippines Gay Pride. Giduso sa mga raliyista ang militanteng tradisyon sa Pride ug gikundenar ang nagkagrabe nga kahimtang sa katawhan taliwala sa krisis sa ekonomya ug padayong imperyalistang pagpanghilabot sa US sa Pilipinas. Nagpahigayon usab og militanteng protestang Pride sa Baguio City, Laguna, Batangas ug Tacloban City.

Marcos, gisugat og rali sa Canada. Gatusan ka myembro sa mga progresibong grupo ang walag-tuo nga nagprotesta aron sawayon si Ferdinand Marcos Jr sa pagbisita niya sa Canada niadtong Hulyo 1-4. Nibista sa Canada si Marcos aron makigtigum kang Prime Minister Mark Carney ug mga negosyante sa nasud. Gikasabutan dinhi ang pagpapalapad sa kooperasyong militar, pamuhunan sa pagmina sa mga bula- wan ug kritikal nga mineral ug pagbaligya sa baratong kusog-pamuo sa mga Pilipino.